

Všetky šťastné rodiny sú si navzájom podobné, každá nešťastná rodina je nešťastná po svojom.

V dome Oblonských sa všetko zamotalo. Manželka sa dozvedela, že ju manžel podvádza s bývalou vychovávateľkou, Francúzskou, a oznámila manželovi, že s ním nebude žiť v jednom dome. To trápilo všetkých členov rodiny. Manželka nevychádzala zo svojej izby, manžel tretí deň nebol doma a deti behali po dome bez dozoru.

Tretí deň po hádke sa knieža Stepan Arkadžič Oblonský (všetci ho volali Stiva) zobudil vo svojej pracovni na pohovke... Vyskočil, posadil sa na pohovke a otvoril oči. Spomenul si, ako a prečo spí v pracovni a nie v spálni so svojou ženou. Znovu si vybavil všetky podrobnosti hádky s manželkou a uvedomil si bezvýchodnosť situácie a svoju vinu.

Stepan Arkadžič sa za svoj čin nekajal. Nemrzelo ho, že on, tridsaťštyriročný dobre vyzerajúci muž, ktorý sa ľahko zaľúbi, nebol zaľúbený do svojej manželky. Mrzelo ho len to, že to pred ňou nedokázal zatajiť. Už dlho sa mu zdalo, že manželka niečo tuší, ale jeho neveru prehliada. Dokonca mal dojem, že ona, zostarnutá tridsaťtriročná žena, ktorá už nie je veľmi pekná, musí byť zhovievavá. Lenže všetko bolo inak. „Ach, je to hrozné!“ tvrdil Stepan Arkadžič. „Ako bolo prv dobre! Bola spokojná, venovala sa deťom a domácnosti. Pravda, nebolo dobré, že milenka bola u nás doma vychovávateľkou. Na dvorení guvernante je niečo trápne. Ale predsa dokiaľ bola v našom dome, nič som si nedovolil...“

Stepan Arkadžič vstal a hlasito zazvonil. Okamžite vošiel sluha Matvej, ktorý niesol oblečenie, vysoké topánky a telegram.

Stepan Arkadžič si telegram prečítal a tvár sa mu rozžiarila.

„Matvej, sestra Anna Arkadijevna príde zajtra,“ povedal.

„Pánboh zaplať,“ povedal Matvej, dávajúc tým najavo, že chápe význam tejto návštevy: Anna Arkadijevna, najobľúbenejšia sestra Stepana Arkadžiča, môže manželov zmieriť.

„Informuj Dariu Alexandrovnu. Vezmi si ten telegram, daj jej ho a potom mi povedz, čo ona na to.“

Stepan Arkadžič sa už umyl, učesal a chystal sa obliekať, keď sa Matvej s telegramom v ruke vrátil do izby:

.....

СМОТРЕТЬ СКВОЗЬ ПАЛЬЦЫ (*fraz.*) – tváriť sa, že si nevšímate niečo nedovolené. V slovenčine tomu odpovedá význam prehliadať, ticho prechádzať niečo nedovolené.

– Дарья Александровна приказала доложить, что она уезжает.

Жалкая улыбка показалась на красивом лице Степана Аркадьича. Он медлил. Ему доложили, что карета готова, и Степан Аркадьич взял шляпу и остановился: не забыл ли чего. Оказалось, что он ничего не забыл, кроме того, что хотел забыть, – жену. Он опустил голову, и его красивое лицо приняло тоскливое выражение. «Пойти или не пойти к ней сейчас?» – говорил он себе. И внутренний голос говорил ему, что ходить не надо. Поправить их отношения невозможно, потому что нельзя сделать её привлекательной и возбуждающей. Также как и невозможно сделать его стариком, не способным любить. Кроме фальши и лжи, ничего не могло быть; а фальшь и ложь были противны его натуре. «Однако когда-нибудь же нужно; ведь не может это так оставаться», – сказал он, набираясь смелости. Он выпрямился, быстрыми шагами прошёл через мрачную гостиную и открыл другую дверь – в спальню жены.

– Долли! – сказал он тихим робким голосом.

Она быстрым взглядом оглядела с головы до ног его сияющую свежестью и здоровьем фигуру. «Да, он счастлив и доволен! – подумала она, – а я?!»

– Что тебе нужно? – сказала она.

– Долли! – повторил он с дрожанием в голосе. – Анна приедет сегодня.

– Ну что же мне? Я не могу её принять! – не глядя на него, вскрикнула она, как будто крик этот был вызван физической болью.

Степан Аркадьич надеялся, что всё образуется. Но когда он увидел её страдальческое лицо, у него перехватило дыхание, что-то подступило к горлу, и глаза его заблестели слезами.

– Боже мой, что я сделал! Долли! – он не мог продолжать, рыдание остановилось у него в горле. – Прости! Вспомни, разве девять лет жизни не могут искупить минуты, минуты...

Она опустила глаза и слушала, ожидая, что он как-нибудь разуверит её.

– Минуты... минуты увлечения... – выговорил он, но при этом слове поджались её губы и на лице запрыгал мускул.

– Долли! – проговорил он, уже всхлипывая. – Подумай о детях, они не виноваты. Я виноват, меня накажи. Нет слов сказать, как я виноват! Долли, прости!

Она села. Он слышал её тяжелое, громкое дыхание, и ему было невыразимо жалко её. Она несколько раз хотела начать говорить, но не могла. Он ждал.

.....

V šľachtických rodinách v 19. storočí bolo zvykom používať **francúzské alebo anglické podoby ruských mien**, preto sa v texte románu objavujú Дóлли (Дáрья), Кíти (Екатерíна), Стíва (Степáн), Бéтси (Елизавéта).

„Darja Alexandrovna prikázala, aby som vám odkázal, že odchádza.“

Na peknej tvári Stepana Arkadžiča sa objavil žalostný úsmev. Neponáhľal sa. Oznamovali mu, že koč je pripravený, Stepan Arkadžič si vzal klobúk a zarazil sa: snáď na niečo nezabudol. Vyšlo najavo, že na nič nezabudol, okrem toho, na čo zabudnúť chcel – na manželku. Sklonil hlavu a jeho pekná tvár dostala smutný výraz. „Mám, alebo nemám za ňou teraz zájsť?“ vravel si. A vnútorný hlas mu vravel, že to nie je treba. Napraviť ich vzťahy nie je možné, pretože nie je možné urobiť ju príťažlivú a vzrušujúcu. Rovnako, ako nie je možné jeho zmeniť na starca, neschopného milovať. Okrem falše a lži nemohlo byť nič; a faloš a lož boli jeho povahe odporné. „Avšak raz to predsa len bude treba; veď to nemôže takto zostať,“ povedal si, zatiaľ čo zbieral odvahu. Narovnal sa, rýchlymi krokmi prešiel cez tmavú obývaciu izbu a otvoril ďalšie dvere – do spálne svojej manželky.

„Dolly!“ povedal tichým nesmelým hlasom.

Rýchlym pohľadom si prezrela od hlavy až k päte jeho postavu žiariacu sviežosťou a zdravím. „Áno, je šťastný a spokojný!“ pomyslela si. „A čo ja?!“

„Čo potrebuješ?“ povedala.

„Dolly!“ zopakoval chvejúcim sa hlasom, „Anna dnes príde.“

„Čo je ma do toho? Nemôžem ju prijať!“ zvolala, nepozerajúc sa na neho, akoby ten výkrik vyvolala fyzická bolesť.

Stepan Arkadžič dúfal, že sa všetko urovná. Lenže sotva uvidel jej trpiacu tvár, stratil dych, zovrela sa mu hrdlo a v očiach sa mu zaleskli slzy.

„Bože môj, čo som to urobil! Dolly!“ nemohol pokračovať, vzlyky mu uviazli v hrdle. „Odpusť! Spomeň si, vari deväť rokov nemôže vykúpiť minúty, minúty...“

Sklopila oči a počúvala, čakala, že ju nejako presvedčí o opaku.

„Minúty..., minúty rozptýlenia...,“ vyslovil, ale pri tom slove sa jej zomkli pery a v tvári jej šklblo.

„Dolly!“ prehovoril so vzlykom. „Pomysli na deti, ony za nič nemôžu. Ja som vinný, potrestaj mňa. Moja vina sa nedá vyjadriť slovami! Dolly, odpusť mi!“

Posadila sa. Počul jej ťažký, hlasný dych a bolo mu jej nevýslovne ľúto. Niekoľkokrát chcela začať hovoriť, ale nemohla. Čakal.

V ruštine sú hojne používané **infinítívne vety**, ktoré majú funkciu zisťovacej otázky. Do slovenčiny ich môžeme preložiť opytovacími vetami typu *mám/mal by som niečo urobiť?* V prípade, že chceme oznámiť, kto má niečo urobiť, pridávame osobné zámeno alebo podstatné meno v datíve:

Пойти́ или не пойти́ к ней сейчас?

Идти́ мне туда́ или не идти́?

Что им сейчас́ делать?

Mám, alebo nemám za ňou teraz zájsť?

Má tam ísť alebo nie?

Čo majú teraz robiť?

– Ну, скажи, после того, что было, разве нам можно жить вместе? После того как мой муж, отец моих детей, вступает в связь с гувернанткой своих детей... Ты мне гадок, отвратителен! – закричала она, горячася всё более и более. – Твои слёзы – вода! Ты мерзок, гадок, ты чужой! – с болью и злобой произнесла она это ужасное для себя слово «чужой». – Я уеду, а ты живи здесь со своей любовницей!

И она вышла, хлопнув дверью.

Её злоба испугала и удивила его. Он не понимал, что его жалость к ней раздражала её. Она видела жалость, но не любовь. «Нет, она ненавидит меня. Она не простит», – подумал он.

Дарья Александровна по звуку кареты поняла, что он уехал и вернулась в спальню. «Уехал! Но неужели они и теперь встречаются? – думала она. – Нет, если мы и останемся в одном доме – мы чужие. Чужие! А как я любила его! И теперь разве я не люблю его?»

Степан Аркадьич занимал должность с хорошим жалованьем. Место это он получил благодаря Алексею Александровичу Каренину, мужу сестры Анны. Приехав на работу, Степан Аркадьич прошёл в свой маленький кабинет и надел мундир. Все служащие встали, весело и почтительно кланяясь. Степан Аркадьич прошёл к своему месту, пожал руки и сел.

Вдруг кто-то вошёл.

– Левин! – воскликнул Облонский. – Как это ты решился найти меня здесь? Давно ли приехал?

– Я только приехал, и очень хотелось тебя увидеть, – отвечал Левин.

Левин был одних лет с Облонским. Он был его товарищем и другом ранней молодости. Они любили друг друга, несмотря на различие характеров, вкусов и занятий. Друзья разговорились. Левин открылся Степану Аркадьичу: он приехал в Москву, чтобы сделать предложение Кити Щербацкой – свояченице Облонского. Степан Аркадьич знал, что Левин давно в неё влюблён. После короткой паузы Облонский спросил:

– А ты знаешь графа Вронского? Нет? А это один из твоих конкурентов. Вронский богат, красив, с большими связями. Это человек, который далеко пойдёт.

Левин нахмурился и замолчал.

– Ну-с, он появился здесь вскоре после тебя, – продолжал Облонский, – и, как я понимаю, он по уши влюблён в Кити. Но мне кажется, шансы на твоей стороне. Я бы советовал тебе решить это как можно скорее. Поезжай завтра утром и сделай предложение, и да благословит тебя бог...

Сделать предложение (*fraz.*) – požiadat' o ruku

Свояченица – manželkina sestra

„No povedz, môžeme spolu žiť po tom, čo bolo? Potom, čo si môj muž, otec mojich detí, niečo začne s ich guvernankou... Hnusíš sa mi, si odporný!“ zakričala a stále viac sa rozohňovala. „Tvoje slzy nie sú viac než voda! Si mi odporný, hnusný, si mi cudzí!“ s bolesťou a zlosťou vyslovila to strašné slovo „cudzí“. „Ja odídem, a ty si tu ži so svojou milenkou!“

Odišla a buchla za sebou dvermi.

Jej zlosť ho vydesila a prekvapila. Nechápal, že jeho ľútosť ju dráždila. Videla ľútosť, ale nie lásku. „Nie, nenávidí ma. Neodpustí mi,“ pomyslel si.

Darja Alexandrovna podľa zvuku kočiara pochopila, že odišiel, a vrátila sa do spálne. „Odišiel! Ale je možné, že by sa i teraz ešte schádzali?“ myslela si „Nie, i keď by sme zostali v jednom dome – sme si cudzí. Cudzí! A ako som ho ľúbila! A teraz, či už ho neľúbim?“

Stepan Arkadžič zastával úrad s dobrým platom. Toto miesto získal vďaka Alexejovi Alexandrovičovi Kareninovi, manželovi svojej sestry Anny. Keď Stepan Arkadžič prišiel do práce, vošiel do svojej malej kancelárie a obliekol si uniformu. Všetci zamestnanci povstali a veselo a úctivo sa klaňali. Stepan Arkadžič prešiel na svoje miesto, potriasol si so všetkými rukami a sadol si.

Zrazu ktosi vstúpil.

„Levin!“ zvolal Oblonský. „Ako to, že si sa rozhodol ma tu nájsť? Si tu už dlho?“

„Práve som prišiel a veľmi som ťa chcel vidieť,“ odpovedal Levin.

Levin bol rovnako starý ako Oblonský. Bol jeho priateľom z rannej mladosti. Mali sa radi bez ohľadu na svoje rôzne povahy, vkus a to, čím sa zaoberali. Priatelia sa začali rozprávať. Levin prezradil Stepanovi Arkadžičovi, že prišiel do Moskvy, aby požiadal o ruku Kitty Ščerbackú – švagrinú Oblonského. Stepan Arkadžič vedel, že Levin ju už dávno miluje. Po krátkej prestávke sa Oblonský spýtal:

„Poznáš grófa Vronského? Nie? A pritom je to jeden z tvojich sokov. Vronský je bohatý, dobre vyzerá, má dôležité styky. Je to človek, ktorý sa dostane ďaleko.“

Levin sa zachmúril a zmlkol.

„No, objavil sa krátko po tebe,“ pokračoval Oblonský, „a ak tomu rozumiem, je až po uši zamilovaný do Kitty. Mne sa však zdá, že šance sú na tvojej strane. Odporúčam ti riešiť to čo najskôr. Choď zajtra ráno a požiadať ju o ruku. Boh ti žehnaj...“

Pridaním hlásky «с», vyjadrujúcej skratku slova «сударь» – „milost'pán“, sa v jazyku starých šľachticov vyjadrovalo zachovanie starých dobrých tradícií, vlastenectva a úcty k starším. Táto častica je však zastaraná a v súčasnej ruštine sa už nepoužíva.